

PATRIMONIUL CULTURAL - ARGUMENT, ÎN PLANUL EDUCAȚIEI ÎN SPIRITUL CONȘTIENTIZĂRII PROPRIEI IDENTITĂȚI ETNO-CULTURALE

Adriana CAPOTĂ

Cultura văzută de Dimitrie Gusti, ca un rezultat al „intercondiționării individului-societății-naturii, o relație permanentă cu personalitatea” (Dimitrie Gusti, *Opere despre cultura*, p.13, Fundația „Dimitrie Gusti”). La formarea culturii unei societăți contribuie toți actorii sociali, prin ea manifestându-și personalitatea. Cultura reprezintă o moștenire, un adevărat tezaur care trebuie păstrat și transmis mai departe următoarelor generații, prin intermediul ei fiind oglindită adevărata valoare a societății.

V. P. Nicolau (1941, *Pedagogie și cultura*, p. 12) face distincția între cultura minoră și cea majoră. Cultura cu caracter minor este tot ceea ce caracterizează viața țăranului român, în timp ce cultura cu caracter major este ceea ce caracterizează lumea modernă, mentalitatea omului de secol XXI. Cu siguranță caracteristicile etno-identitare se regăsesc, în starea lor autentică, în cadrul primei culturi despre care vorbește V.P. Nicolau.

Ar trebui să medităm la întrebarea : care este legătura dintre cultură și educație? Educația și cultura se află într-un raport de interdependență. În timp ce cultura reprezintă totalitatea valorilor materiale și spirituale create de omenire, educația este procesul prin intermediul căruia aceste valori sunt cunoscute, păstrate și transmise actorilor sociali. Educația reprezintă procesul prin intermediul căruia oamenii, din ființe biologice, devin ființe sociale. Prin intermediul educației nu sunt însușite doar cunoștințe din varii domenii, ci sunt conștientizate și lucruri reale. Printre aceste lucruri reale identificăm și conștientizarea propriei identități etno-culturale. Cum reușim să fim conștienți de propria noastră identitate etno-culturală, dacă nu printr-o simplă plimbare în Muzeul în aer liber din Dumbrava Sibiului, plimbare care, cu siguranță, ne ajută să trăim atmosfera descrisă de fiecare casă în parte, dar, mai mult decât atât, ne ajută să fim mândri că suntem români, mândri de istoria, meșteșugurile și strămoșii noștri.

Muzeele oferă ocazii de învățare cu totul deosebite, astfel expunerea la lucruri reale contribuie la învățarea abilităților de învățare de tip cercetare, adesea foarte diferite de cele oferite de școli. Muzeul devine pentru copii locul neoficial de predare, locul în care teoria se îmbină cu practica. Astfel, în cadrul orelor de Pedagogie Muzeală, copiii au posibilitatea să încerce diferite activități practice, cum ar fi broderia, ceramica, pictura, fiind totodată asistați de specialiști în aceste domenii.

Conceptul de educație este unul vast, întrucât învățarea nu se limitează doar la instituții formale, ci se desfășoară pe tot parcursul vieții unui individ în locații neoficiale. Tinerii trebuie să înțeleagă importanța pe care o are cultura în formarea personalității, aceasta devenind o adevărată necesitate pentru supraviețuire, la fel ca și trebuințele fiziologice. Tinerii trebuie să vadă cultura drept lucrul cel mai de preț pe care îl poate avea o societate, deoarece fără cultură omul nu poate supraviețui.

Familia are un rol foarte important în transmiterea gustului pentru cultură tinerilor. Școala, de asemenea, are și ea un rol important în acest sens, însă instituția care reușește în totalitate să realizeze acest lucru este Muzeul.

În accepțiune generală, muzeul reprezintă o instituție deschisă publicului, care se ocupă de identificarea, păstrarea, conservarea și transmiterea către generațiile următoare a valorilor culturale materiale și spirituale.

Patrimoniul cultural al unei societăți reprezintă totalitatea bunurilor care au apărut ca rezultat al comunității respective, al muncii fiecărui actor social. Acesta este format din patrimoniul material și cel imaterial. În ceea ce privește patrimoniul material, el este redat prin Muzeul Civilizației Populare Tradiționale „ASTRA” din Dumbrava Sibiului, patrimoniul tehnic fiind alcătuit din mai multe sectoare, fiecare dintre acestea redând viața cotidiană a țaranului român.

Muzeul în aer liber din Dumbrava Sibiului, cel mai mare muzeu din Europa, depozitarul unei imense moșteniri culturale, constituie patrimoniul cultural material al Complexului Național Muzeal „ASTRA”, patrimoniu întregit de expozițiile temporare și de cele cu caracter permanent, organizate de diferite compartimente ale muzeului. Importante monumente aduse din diferite zone ale țării, case, edificii de cult, sunt adevărate capodopere care reușesc să immortalizeze momente din evoluția poporului român. În fața unei asemenea bijuterii, păstrată cu mare grijă de Muzeul „ASTRA”, tinerii nu pot rămâne insensibili, ei devenind cu adevărat mândri de faptul că sunt români.

Nu putem însă neglija importanța pe care o are patrimoniul cultural imaterial al muzeului. Acesta este reprezentat de totalitatea manifestărilor cultural-artistice desfășurate, manifestări care îndeplinesc în același timp mai multe obiective: relaxarea, socializarea și, nu în ultimul rând, cunoașterea tradițiilor și obiceiurilor neamului românesc. În cadrul acestor manifestări cultural-artistice, identificăm și Olimpiada Națională „Meșteșuguri Artistice Tradiționale», proiect realizat cu ajutorul Ministerului Educației. La această olimpiadă pot participa copiii cu vârste cuprinse între 6 și 18 ani și care manifestă instrucția primită de la părinți, devenind astfel adevărați creatori de artă populară.

Dacă la început a fost munca manuală, la sfârșit de secol XVIII, prin revoluția industrială, apare societatea mecanică, în cadrul căreia munca manuală a fost înlocuită cu mașina, moment în care se dezvoltă orașul. În secolul vitezei, contemporanii acționează adesea din inerție, concentrându-se pe cantitatea și nu pe calitatea produselor. Muzeul este singurul care reușește să păstreze vii valorile culturale ale propriului popor.

În anul 2001, în cadrul Complexului Național Muzeal „ASTRA”, a fost înființat un cabinet de Pedagogie Muzeală, care are ca scop încheierea unor contracte de colaborare cu diferite școli pentru realizarea unor proiecte educaționale. Structura tematică a acestui cabinet cuprinde subiecte cu privire la cultura și tradițiile poporului român, ale minorităților din România, precum și caracteristici fundamentale ale tradițiilor și obiceiurilor popoarelor lumii. Astfel, muzeografii reprezentanți ai acestor compartimente le prezintă copiilor diferite teme de specialitate: teme legate de Civilizația Transilvăneană, de expoziția permanentă „Din cultura și arta popoarelor lumii”, expoziție aflată în cadrul Muzeului Franz Binder, de civilizația populară tradițională etc.. De asemenea, copiii sunt prinși în tot felul de activități practice, care să îi stimuleze în vederea percepției mai clare a ceea ce este autentic pentru neamul românesc, de a conștientiza propria identitate etno-culturală și, nu în ultimul rând, pentru a cunoaște propriile caracteristici ale neamului românesc, caracteristici ce îi diferențiază de alte etnii.

THE CULTURAL PATRIMONY- AN ARGUMENT FOR EDUCATION IN THE SPIRIT OF KNOWING OUR OWN ETHNO-CULTURAL IDENTITY

We should first of all ask ourselves what is the connection between culture and education, and only then we can make the assertion that education and culture are into an interdependence relation. While culture represents the entire spiritual and material assets created by human being, education is the process through which these assets are known, preserved and passed over to the social persons. Education is the process with the help of which we are transformed from biological beings into social ones. Through education real things are assimilated. The process of consciousness of our own ethno-identity is an example in this respect.

The cultural patrimony of a society represents the whole assets, as result of the entire community contribution, of each social person.

The museums offer special opportunities of learning. They become for children the unofficial place where they are taught at the same time theoretical and practical things. The program developed by „ASTRA” Museum called the Museum Pedagogy offers the children the possibility to be acquainted and learn traditional folk crafts, to join in cultural and artistic events connected with the traditions and customs of the Romanian people.